

njegovo gostoljubno hišo. Dne 7. januarja 1835 se je omenjena pesem prvič pela v hrvaškem narodnem gledišču z nepopisnim navdušenjem. Od tedaj je zložil Livadić še marsikatero popevko in nabiral narodne napeve. Uglasbil je tudi Kukuljevićevo dramo „Juran i Sofija“, katero so igrali 10. junija 1840, ki se je pa na žalost izgubila s partituro, ki jo je napisal za Bogovićevega „Frankopana“. Največ je zlagal Livadić okoli l. 1848. Njegove pesmi so se pevale po narodnih društvih, posebno jih je pa razširjal prvi hrvaški narodni pevec Albert Štriga. Livadić je umrl v Samoboru dne 8. januarja l. 1870. Število Livadićevih skladb je jako veliko. Kuhač je naštel 123 izvornih hrvaških posvetnih pesmi, od katerih se nahajajo mnoge varijante. Najbolj znane so: „Još Hrvatska“ (1833), „Mio ti je kraj“ (1835), „Dieva crnooka“ (1835), „Preobraženje“ (1835), „Hočeš dieva stan moj imeti“ (1835), „Okička vrana (največja, 1835), „Oj košutko“, „Oj talasi“ (1841), „Kamena dieva“ (1844), „Lepa Anka“ (1845), „Moja ladjo“, „Predivo je prela“ (1845), „Oj vi zvezde sjajne“, „Molitva hrvatskoga rodoljuba“, „Bože živi“ itd.

Za rektorja zagrebškega vseučilišča je bil letos izvoljen prof. Vekoslav Klaić, znani hrvaški zgodovinar.

Nikola Mašić. Dne 4. junija t. l. je umrl v Zagrebu znameniti slikar Nikola Mašić. Bil je mož obširne izobrazbe in je videl mnogo sveta. Rojen je bil l. 1852. v Otočcu, a v šolo je hodil v Trstu, na Dunaju, v Olomucu, v Krakovu in dovršil gimnazijo v Kromeriju. Hotel se je najprej posvetiti trgovini, a s trgovske šole je prestopil na akademijo lepih umetnosti na Dunaju. L. 1871. je bil v Monakovem, pozneje v Gradcu. Mollivany je spoznal njegovo veliko nadarjenost ter ga je poslal zopet v Monakovo, da se tam še dalje izobrazbi. Odlikovan s častno svetinjo je tam dovršil nauke. Od leta 1878. je bil večkrat v Parizu, kjer je slikal v slikarski šoli „Académie Julien“. Izmed njegovih slik so najbolj znane: „Bošnjak na odmoru“, „Napoljski pastir“, „Hrvatska djevojčica u kukuruzištu“, „Na groblju“, „Vrt na Capriu“ in „Prizor iz napoljske okolice“. L. 1884. je bil imenovan za profesorja na „Zemski obrtni školi“. V Zagrebu so ga prijatelji lepih umetnosti radostno sprejeli. Tu je dovršil med drugimi slike: „Berba ruža u Bugarskoj“, „Gjurgjice“, „Na obali Save“, „Ulaz u vrt palače Lj. Vranyczanya“, „Prizor kod Jesenovca“. Od njega imajo Hrvatje nebroj načrtov in študij. V počitnicah je hodil rad na potovanje. Obiskaval je Pariz, Rim in Neapolj. L. 1896. ga je izbrala zagrebška akademija za ravnatelja galerije slik. Bil je pozneje tudi učitelj risanja na zagrebškem vseučilišču. Njegove slike ga kažejo kot izbornega umetnika in so bile odlikovane v Monakovem, v Zagrebu, v Budimpešti in v Parizu.

Hrvaški slikar Vergilij Meneghello-Dinčić je razstavil v Sarajevu več slik. Kritika hvali „Glavo

Jesusovo“, ki predočuje molitev: „Oče, odpusti jim!“, „Glavo moslima“ in pokrajino „Spletska luka ob mesečini.“

O razvoju hrvaške umetnosti prinaša „Nada“ kritičen in zgodovinski spis izpod peresa Dušana N. Plavšića.

„**Matica Hrvatska**“ je imela svoj občni zbor dne 13. julija. Članov ima 11.263, za 113 članov več nego preteklo leto. Imovina „Matice“ se je povečala v tekočem letu za 20.060 K 16 v. Skupna imovina znaša 532.870 K 69 v. Pravila so spremenili vtoliko, da more „Matica“ dajati blagajniku in tajniku stalno mirovino. Na občnem zboru se je razpravljalo o tem, da se „Vienac“ reformira, da bode mogel tekmovali z „Nado“ in „Prosvjeto.“ Pisatelj gosp. Hoić se je zagovarjal, da je imenoval v svoji knjigi o Bosni tamošnje prebivavce Srbe. Predsednik dr. Gjuro Arnold pa je v daljšem govoru proti mlajšim slovstvenikom, ki hočejo „Matico“ modernizirati, razvijal njen program, ki se drži starih, preizkušenih znanstvenih, umetniških in narodnostnih tradicij, ne da bi pri tem zanemarjal kak opravičeni napredek.

„**Zbornik za istoriju, jezik i književnost srbskoga naroda**“ je začela izdajati „Srbska akademija nauka“. V prvem zvezku je 2086 zapiskov in napisov od XII. do XVII. stoletja. Tu so zbrani napisi, katerim se da letnica natančno ali približno določiti. V naslednjih zvezkih pridejo na vrsto bolj negotovi zapiski in napisi.

Bosna in Hercegovina. Pod vodstvom znamenita francoskega učenjaka Louis Oliviera je izšlo veliko ilustrirano delo o Bosni in Hercegovini. Sodelovalo je deset francoskih učenjakov. Izmed 17 sestavkov, kateri podajajo natančen in vsestranski opis dežele, hvalijo posebno Diehlov opis bosenske zgodovine. Vlada je dala pisateljem na razpolago vse, kar so želeli.

Prebivalstvo na Hrvaškem. Najnovejši statistički podatki o prebivalstvu na Hrvaškem zopet kažejo, kako neugoden za slovanski živelj je sedanji zistem. L. 1880. je bilo Hrvatov v Hrvaški in Slavoniji 1.712.000 ali 90·48% vsega prebivalstva. L. 1890. je sicer poskočilo absolutno število hrvaškega prebivalstva na 1.921.000, toda v odstotkih se je zmanjšalo nasproti celokupnemu prebivalstvu na 87·90%. Leta 1890. pa se je zmanjšalo tudi razmerno število. Tega leta so v omenjeni deželi našli 2.089.000 Hrvatov, a ti tvorijo vsega prebivalstva samo še 87·05%. Po materinskem jeziku je bilo na Hrvaškem leta 1900. še 19.789 Slovencev (0·82%), 31·588 Čehov (1·32%), 17.342 Slovakov (0·72%), 4666 Malorusov (0·19%), 998 Poljakov (0·04%), 90·180 Madjarov (3·76%) in 134.000 Nemcev (5·58%). Med Madjare in Nemce so se vpisali seveda večinoma tudi judje, katerih je na Hrvaškem od dne do dne več.